

Педагогіка / Неперервна освіта: стан, проблеми, перспективи розвитку

Пашенко О.В.

доцент, к. т. н., доцент кафедри публічного управління та менеджменту освіти

ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України

Україна, м. Київ

Фактори формування якості професійної підготовки кваліфікованого працівника

Якість освіти, це відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартам освіти та/або договорам про надання освітніх послуг, що забезпечується якістю освітньої діяльності [1, розділ 1, ст.1]. В той же час, в Законі України «Про освіту», наголошується, що тільки якісна професійна підготовка кваліфікованого працівника забезпечить йому отримання професійної кваліфікації, визнання якої буде здійснюватися кваліфікаційним центром, суб'єктом освітньої діяльності, іншим уповноваженим суб'єктом та засвідчуватися відповідним документом щодо стандартизованої сукупності здобутих особою компетентностей (результатів навчання), що дозволяють виконувати певний вид роботи або здійснювати професійну діяльність [1, розділ IV, ст.34].

Важливо наголосити, що ефективність професійної освіти забезпечується якщо вона спроможна визначати та продукувати профіль компетентностей для успішної життєдіяльності кожної особистості, а педагогічна система забезпечує ефективну професійну підготовку фахівця для конкретного виробництва чи сфери обслуговування, що передбачає розв'язання у освітньому процесі реальних виробничих завдань. Підготовка кваліфікованих працівників згідно Державних стандартів професійної (професійно-технічної) освіти на основі компетентнісного підходу має базуватися на освітніх програмах, основою яких є очікувані

результати навчання та *навчальні завдання* до них, якими мають володіти здобувачі освіти після завершення навчання. В той же час, *результати навчання, це* – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів [1, розділ 1, ст.1]. Таким чином, надзвичайно важливим етапом проектування освітнього процесу закладів професійної освіти є *визначення результатів навчання*, які мають оцінюватися як навчальні досягнення здобувачів освіти професійного (професійно-технічного) закладу і *формувати їх професійну компетентність*, що, в свою чергу, забезпечує підвищення конкурентоздатності випускників на ринку праці.

Результати навчання мають формулюються таким чином, щоб можливо було *визначити точний рівень необхідної компетентності* та умов, за яких знаннями, уміннями чи навичками слід опанувати, а також, оцінити рівень володіння ними, що дозволить *здобувачам освіти* успішно завершити процес навчання. В той же час, *результати навчання* мають *супроводжуватися відповідними критеріями оцінювання, які використовуються для прийняття рішення про те, що очікувані результати навчання досягнуто*. Такий підхід до забезпечення якості професійної підготовки кваліфікованих працівників виключає формальний підхід до даного процесу, потребує значного удосконалення процесів викладання й оцінювання, а отже забезпечує створення освітнього середовища присутності. Надзвичайно ефективним та корисним для розробки системи оцінювання є використання *достовірного (автентичного) оцінювання, яке ґрунтується на тому, не що знають здобувачі професійної освіти, а як вони здатні застосовувати свої знання та навички для виконання реальних професійних завдань і проектів*. Тобто, *достовірне оцінювання стає оцінкою того, наскільки добре кваліфіковані*

працівники зможуть змістовно застосувати засвоєні знання, навички й уміння під час професійної діяльності [2, с.40-44].

Отже, основними факторами формування якості професійної підготовки кваліфікованих працівників, на наш погляд, є:

➤ Державні стандарти професійної освіти, які мають бути розробленими на основі компетентнісного підходу основою яких є **очікувані результати навчання**;

➤ запровадження компетентнісного підходу до розробки освітніх програм підготовки кваліфікованих працівників, в основу якого закладено **здобуття** особою **результатів навчання**, що дозволяють здобувачам професійної освіти виконувати певний вид роботи або здійснювати відповідну професійну діяльність;

➤ здійснення навчання педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти з питань особливостей розробки освітніх програм підготовки кваліфікованих працівників на основі *компетентностей (результатів навчання) та формулювання результатів навчання та начальних завдань* до них для предметів спеціального циклу та виробничого навчання.

Література

1. Закон України «Про освіту» діє з 28.09.2017 — Електронний документ. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

2. Практикум педагогічної майстерності: навч.-метод. посіб., видання друге, перероблене і доповнене / Л.М. Сергеева, А.О. Молчанова, Пащенко О.В.; за ред. В.В. Олійника // — К.: Арт. Економі, 2011. — 186 с.